

SLOVENSKI NAROD.

Isnaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Zamorec se pere.

„Slovenec“ je imel včeraj težavno nalogo. Oprati je moral klerikalno stranko radi njenega delovanja in nehanja v drž. zboru, a še tej nalogi se mu ni zljubilo, posvetiti nekoliko resnobe, še pri tej stvari je bil tako zelo len, da je mislil, vsa stvar se da z nekaterimi frazami opraviti. Menda si je mislil, da je itak vse jedno, kaj reče, ker mu njegovi somišljeniki tako vse verujejo, pa bodi še tako neumno.

„Slovenec“ je sedaj razkril, da proti imenovanju g. Končnika njegova stranka zagraditelj ni ničesar razkrila, ker je vsled razpusta drž. zbora tudi klerikalni slovensko-hrvatsko-maloruski klub prenehal eksistirati. Po „Slovenec“ torej klubov bivši načelnik v tem času ni bil legitimiran zavzeti kako stališče glede imenovanja gosp. Končnika. Dobro! Zakaj se pa potem ni oglasil „Slovenec“, zakaj ni „Slovenec“ v imeni svoje stranke protestiral?

„Slovenec“ je vsaj ravno tedaj, kakor mi izvedel, da se namerava imenovati g. Končnika. Dočim smo se mi takoj z vso odločnostjo in brezobzirnostjo uprili, dočim je naša stranka tudi na Dunaju storila vse možne korake, se klerikalna stranka ni zmenila za to zadevo, in je „Slovenec“ šele čez nekaj dni pričel s par brezpomembnimi frazami. Ministrstvo je iz molčanja vodstva katoliške stranke, — ki se sicer vtika v vsako zadevo, in ki radi vsake malenkosti pošlje Šusteršiča na Dunaj antišambrirati — in iz postopanja „Slovenca“ po vsi pravici sklepalo, da je klerikalna stranka z imenovanjem g. Končnika zadovoljna. In to je vlada toliko laglje morala sklepati, ker je iz vsega, kar so klerikalci prej počenjali, mogla spoznati, da jim sploh nič ni za javne in za narodne koristi, ampak samo za koristi njihove stranke in njihovih žepov.

„Slovenec“ pravi: „Nobena stranka

se ne more, v kolikor pride doba zadnjih treh let v poštev, soditi po uspehih. Nobeni ni zameriti, če v teh razmerah ni nič dosegla.“

To je očitna neresnica. Prav klerikalci so v zadnjih letih jako mnogo dosegli, ali ker so se zavzemali le za svoje strankarske in osebne koristi, so seveda dosegli tudi same take stvari, ne pa občnkoristnih. Odkar so klerikalci v dunajskem klubu podkopali Šuklju vsako zaslombo in veljavo, in odkar so z najgršimi infamijami strmoglavili Ferjančiča s podpredsedniškega mesta, samo da ga spravijo ob vsak vpliv, vrgli so krinko od sebe, in z nečuvno brezstidnostjo fruktificirali svoje mandate za svojo strankarsko in za svojo osebno korist.

V narodnih in v političnih zadevah res niso ničesar dosegli, a se tudi niso potrudili, nasprotno, kadar so mogli, so pokazali vladi in nemškemu klerikalcem, da v narodnih zadevah nimajo nikakih želja. To je tudi vzrok, da so odklonili skupni protest zoper nemški binokostni program. S to odklonitvijo so hoteli pokazati, da so poslušni služabniki vlade, in da tudi proti uvedanju nemškega državnega jezika nič nimajo, samo da se jim to dobro plača.

In vlada je klerikalce dobro, da, sijajno plačevala.

„Gospodarsko zvezo“ je pustila v združnem registru, dasi je vpis zveze v ta register popolnoma nezakonit, v direktnem nasprotju z razsodbami najvišjega sodišča in bi imela oblastva dolžnost, da uradoma provzroče izbris iz registra.

Dalje je vlada „Gospodarski zvezi“ dala 5000 gld. podpore. Četudi se je bilo tej zvezi javno dokazalo, da je z umetnimi gnojili goljufala, se vendar ni proti njej začelo kazensko postopanje, pač pa se je trpelo vsem veljavnim zakonom nasprotno počenjanje konsumnih društev in klerikalnih posojilnic, dasi bi javna korist zahtevala, da se temu sleparjenju konec naredi.

Vlada je nadalje klerikalcem na lju-

bav in na korist pritiskala na deželni odbor v zadevi klerikalne gospodarske organizacije, ki nima drugega namena, kakor da si kak špekulativni advokat ž njo žepe polni, in poskusila celo razupiti „Vinogradniško društvo“ napraviti za središče vse vinske kupčije v deželi.

Pa še več je vlada storila za klerikalce. Hotela je celo ugonobiti našo cvetočo kmetijsko družbo in je na željo klerikalcev predložila deželnemu zboru načrt zakona o deželnem kulturnem svetu. Ker pa je deželni zbor ta načrt prenehal, tako, da se obvaruje kmetijska družba, ga vlada zopet na ljubav klerikalcem neče predložiti cesarju v sankcijo.

Tacih in jednacij s klerikalnega strankarskega stališča jako važnih uslug in dobrot je vlada naklonila klerikalcem še prav mnogo. Naj omenimo samo jedno: koncesijo za ustanovitev zavarovalnice. Tako koncesijo je le sila težko dobiti. Kdor hoče dobiti tako koncesijo, si je moral za vlado dobiti posebnih zaslug, to mora biti popolnoma zanesljiv hlapec vlade. Klerikalci so jo dobili to koncesijo in javna tajnost je, da računajo, na letni dobiček nad 20.000 gld. kadar se zavarovalnica utrdi; vlada je celo odobrila pravila, po katerih smejo klerikalci velik del čistega dobička pobasati v svoje žepe. Če bi klerikalci imeli zmožnosti za tak posel, in če bi bili začeli s primernim kapitalom, bi se bili že ubranili konkurence in bi vsaj v nekaj letih lahko med seboj delili lep dobiček. Seveda s tem kapitalom, s temi ljudmi in pri teh razmerah ne bodo ničesar opravili. Toda vlada ni vprašala, kako bodo prišli klerikalci do dobička, dala jim je koncesijo, da kupi njih stranko, da kupi klerikalne poslance in ti so se za to koncesijo kakor tudi za druge vladi prodali!

Klerikalci so torej jako mnogo dosegli, a če v narodnem in političnem oziru ne morejo izkazati nobenega uspeha, prihaja to od tod, ker v tem oziru niso ničesar storiti smeli, saj so se

vladi za strankarske koristi in za gotov denar prodali.

Zdaj naj se pa klerikalni zamorec le naprej pere in naj poje lepo pesem o jednosti, pri kateri bi si klerikalci žepe polnili in liberalce gospodarsko ubijali.

Državnozbornske volitve.

Iz Ljubljane, 4. novembra.

Klerikalce zapušča spomin. In to je slabo znamenje v volilni borbi. Kogar ostavlja spomin, tega zapušča pamet. Zato se ne čudimo, če se v uredništvu „Slovenca“ tako hitro pozabi, kar se je pisalo pred nekoliko tedni. Torej ni čudo, če uredniki „Slovenčev“ v enem listu kaj hvalijo, v drugem pa pobijajo. — „Slovenec“ z dne 30. oktobra pravi: Dr. Ivan Šusteršič, naš kandidat, je branil proletarce proti „liberalnemu“ naziranjju, ki je prilitelo iz „naprednega tabora“, in ki se je glasilo, da pri volilni pravici ni staviti na isto stopinjo svetovno vglédnega vseučiliškega profesorja in pouličnega pometarja.“

Pač žalostno, če mora navadni delavec „vlečenim“ „Slovenčevim“ urednikom pomagati do spomina, da dotične besede niso priletele iz narodno naprednega tabora, temveč, da jih je izrekel neki bivši državnozbornski poslanec na nekem shodu v Novem mestu. Dotičnega poslanca je narodna napredna stranka postavila pred alternativo, naj se izreče, ali kandiduje pri prihodnjih državnozbornskih volitvah na podlagi strankinega programa, ker stranka ne pozna pol tiča pol miša. Na to je pa omenjeni poslanec izrekel, da ne kandiduje. Takoj je pričel „Slovenec“ ter se razkoračil v svojih predalih, da je narodna napredna stranka ubila moža, ki si je pridobil neprecenjenih zaslug za slovenski narod. Če je dr. Šusteršič kaj branil, ni branil proletarcev, temveč je branil moža, ki je izrekel besede, katere „Slovenec“ sedaj podtika narodni napredni stranki. Toliko v spomin urednikom „Slovenčevim“, da ne bodo uganjali še v prihodnje predpustnih šal. Delavec.

LISTEK.

Od rakve na ples.

Češki spisal Jakob Arbes.

Dva dni in dve noči ni spala. S šivanjem v roki je bdela ob zibelki svojega umirajočega bratca. Šivala je krasno plesno obleko za prijateljico iz mladih let, katera prebije današnjo noč na šumni veselici. In potem, ko je bratec zaspal za večno, mu je zatisnila oči ter mu začela šivati mrtvaško srajčico.

Ravnokar je končala tudi to delo, ko je zahajajoče solnce, beže pred objemom temotne megle, svetlikajoč se v zlatih žarkih, poslalo zadnji pozdrav skozi zamrznjeno okno v podstrešno sobico. Odložila je iglo, da postreže bratcu še zadnjikrat. Oblekla mu je malo, suho, mrzlo telo v mrtvaško srajčico, poravnala blazino ter položila bratca nežno v krsto, mu sklenila nad prsni veli ročici, mej kateri je vtaknila voščen križec, okrasila je malo truplo s zimzelenom, rožmarinom in svetimi podobami; po dokončanem delu se je nagnila iznova, zadnjikrat, da poljubi ledeno otrokovo čelo, in tako je obstala sklonjena pred odprto krsto...

Jokala ni, tožila ni; samo v črnih,

vranje temnih očeh so se lesketale solze — nje bolečina je bila nema...

Na bližnjem zvoniku je bila ura. Naznanjala je peto uro popoldan.

Streslo jo je po vsem životu, urno se je nagnila, poljubila še jedenkrat bratca na čelo, zaprla krsto, si ogrnila že brezbarven robec okrog ramen ter hitela po starih lesenih stopnicah na ulico.

S sklonjeno glavo in topo bolestjo v prsih je brzela omahujočih korakov po ulicah. Le zdaj pa zdaj se je ozrla na okrog in samo jedenkrat sta njeni sveži, rudeči ustni polglasno zamrmrali:

„Oh, Bog, Bog!... Zakaj pa ravno danes!?“

Naposled je dospela do svojega cilja. Še en pogled v smer, kjer je pustila v nezakurjeni podstrešni sobici samega svojega mrtvega bratca, potem je smuknila v lepo, krasno hišo...

Hitela je skozi ozke, zavite hodnike ter prišla v čudno nizko, podolgasto sobano, katero je razaviljevala le jedna plinova luč.

Tla gotovo že več mesecev niso bila pomita, niti pometena. Povsod je ležal prst na debelo prah, tu in tam tudi odkrusena malta; strop je bil okajen, v kotih so nemoteni prežali pajki v svojih pajčevinah... Povsod se je kazala malomarna revščina

in obenem je bilo opaziti plesne obleke dragocene trakove vseh barv, zlate, z migljenkami in steklenimi kamni pošte pasove, vse to je viselo na obešalih ali preko stolnih naslonil. Srebrni in zlati diademi, uhani, zapestnice, nizi biserov so v neredu ležali po mizah, stolih in po tleh in marsikak časniki se je zrcalil v družbi kake cunje v tem ali onem treh zrcal, katera so stala v sobani.

Odložila je robec ter se začela preoblačiti.

Še predno je prišla katera izmed njenih družic, je bila opravljena. V snežno-belem kratkem krilcu, globoko izrezanem životku, v črnih čevljih na nogah, z vencem šipkov v modernu počesanih vranje-črnih laseh je stala pred ogledalom.

Vitka, graciozna postava se je natančno zrcalila v steklu. Lepo okroglo čelo, lahno rudeča lica, črne oči, črni lasje — skratka dražestna prikazen... Samo izraz mladostnega obraza je bil otožen, žalosten...

Dolgo ni stala pred zrcalom. Nekatere tovarišice, katere so urno kakor verice smuknile v sobo ter brbljale liki lastovice, so jo zbudile iz mislij.

Smejale so se, pripovedovale, se lepoticile. Njih živahno početje, njih čisto razposajene šale so ranjale dušo žalostne

deklice, vedno in vedno je morala misliti na svojega bratca...

Zmuznila se je proč od te vesele družbe. Tavalala je po hodnikih — imela je časa dovolj, predstava se še ne prične tako hitro... Šla je čez oder ter prišla naposled, nevede kako, do stopnic, ki vodijo v „pekel“ — prostor pod odrom. Tu je našla, česar je iskala — samoto. Sedla je na prečni tram, katerega je poprej obrisala z robcem, položila roki v naročaj ter mislila na svojega mrtvega bratca...

Nad glavo običajno šumenje in vrvenje, a to je ni motilo v spominih.

Polagoma se je lotevala utrujenost. Oči so se jej zatvorile, zadremala je in končno zaspala... In sanjala je, da je srečna... Bratec živi, je zdrav in svež... Sanjala je o velikem, lepo okrašenem odru, in ona pleše pred burno ploskajočim občinstvom, katero odlikuje le njo... Njena vroča želja je izpolnjena. Slika za sliko, druga lepša od druge, se vrsti v njenem duhu.

Nakrat pa jo je objela neizreklija tesnoba. Zdi se ji, da čuje znane glasove — preludij k plesu... Šumenje in vrvenje nad njeno glavo se je izpremenilo v glasen, nemiren hrup — čula je klicati svoje ime, čula cepetanje nožic svojih tovarišic — toda ganiti se ne more, nje telo je kakor bromo...

Volilni shod na Glincah.

V soboto zvečer so sklicali volilci občine Vič Glince shod na Glincah, da se pogovoré glede kandidatov za peto kurijo in za kmečke občine. Shod je bil sklican za domače volilce, ki so se tudi v obilnem številu odzvali. Računali niso na to, da se bodeta shoda udeležila tudi dva nepovabljeni bratca, ki sicer živita vedno v prepiru, a v soboto sta si podala roke in se združila v bratski objem. Prišli so ljudje, ki so stalno plačani agitatorji klerikalne stranke, ki so najeti, da delajo zgago, kamor se jih pošlje, in prišli so socialni demokratje. Štefe, Gostinčar in Jakopič so pripeljali svojo gardo, mej njimi mlekozobih otrok pri 15 letih in ti ljudje, ki nimajo volilne pravice v viško glinški občini, nekateri celo sploh nikjer, so prišli na Glince igrati volilce.

Iz tega je lahko posneti, kakšen pomen ima „Slovenec“ otročje pisarjenje o tem shodu. Na dolgo in na široko je „Slovenec“ razložil, kaj so kokodakali tisti pobje, ki so jih ljubljanski kanoniki poslali kot svoje zastopnike, prav kakor da bi to sploh imelo kaj pomena. Tega pa seveda nič ne omeni, da se farški podrepniki svojega kandidata dra. Šusteršiča še imenovati niso upali. Na vprašanje, kdo naj po njih mislih zastopa delavce, ali morebiti dr. Šusteršič, niso črhnil niti besedice, ker so sami prepričani, da ta kandidatura vzbuja samo smeh. Dočim so bili socialni demokratje v polemiki vsaj dostojni, so se farški podrepniki izkazali kot pravi pobalini. Temu se tudi ni čuditi. Domači možje, katerim je to pobalinstvo presedalo, so se komaj premagovali, da niso svojih rok zamazali ob licih teh najetih razsajačev.

Gosp. Jelenc je poslušal do konca in potem stvarno odgovarjal, tako da mu niso mogli ničesar očitati. Potem je odšel, in z njim so odšli vsi domači volilci, razen nekaj socialnih demokratov z Glincah. Potem so iz Ljubljane došli nevolilci sklepal, koga smemo na Glincah voliti!

Še o nekem čudnem ptičku moramo omeniti, to je g. Ant. Kristan z Viča. Prešeren bi dejal: ni ptič, ne repič, ne ptiča kosič. Ta mladenič z veliko rudečo kravato, ki še ni volilec, je dejal, da ni ne liberalc, ne klerikalec, ne socialni demokrat. Njemu je vera in narodnost deveta briga. On ni socialni demokrat po lastni izjavi, a zastopal je s posebno vnamo najradikalnejši socialno demokratični program. Njemu je še to premalo, on teži še po vsem kaj drugem! On, ki je pred malo meseci najbolj zagovarjal narodno-napredno stranko in svoje občane navduševal za vse slovensko, on je naenkrat postal najhujši nasprotnik naše stranke, njemu je zdaj narodnost deveta briga. Od kdaj pa ta prevrat? Ali od takrat, odkar mu narodno-napredna stranka na Goriškem ne daje več kruha, odkar ga je radi nezadostnih študij odslovila? Kajpada maščevati se je treba in gospodu Koblarju priporočamo, kadar bo

Čez nekaj minut se jej je vendar posrečilo osvoboditi se svojega sna... Z grozo je opazila, kje je, z grozo izpoznala, da se je že začela prva baletna slika...

V duši se jej je nekaj zablistnilo. Spomnila se je besed, katere je govoril di rektor pri zadnji skušnji: „Za vsako napako, za vsak pogrešek in za vsako malo marnost vas kaznujem s tem, da odtegnem nekaj plače in vam odpovem!“

Neizmerena bojazen jej je stiskala prsa, na čelu jej je stal smrten znoj. Bežala je po stopnicah navzgor... Nogi sta ji skoro odpovedali, spotaknila se je, a vzravnila se je zopet.

Brez sape, z bliskajočimi očmi in z mrzlim potom na čelu je pritekla na oder — zadnja — a prišla je vendar še o pravem času...

Plesala je kakor druge — njen pogled je bil kakor z meglo zastrt. Videla ni ničesar kakor postave okoli nje plesočih baletov, ki so švigale okrog nje, kakor pri kazni, in slišala ničesar kakor kaotično vršanje, iz katerega so kakor iskre vrela posamezni glasovi.

In ona je plesala, plesala z drugimi.

Mahoma je zadonelo neprijetno sikanje mej občinstvom...

Kri ji je oledenela po žilah; zapazila je, da vlača za seboj odtrgan bel kos svo-

v zadregi za urednika svojemu „Dihurju“, takrat naj se obrne na g. Kristana in našel bo Štefeta II. Da, g. Kristan, Vi ste vredni bratec Štefeta, tudi Vi se v najkrajšem času spremenite, kakor kameleon in ravno take smrdljivosti boste lahko bruhali iz sebe. Čestitamo, Štefe II! Zato so bili pa domači volilci najbolj ogorčeni nad njim. „Zdaj smo Te saj spoznali, dobro je to“, so dejali, „zdaj se nam pa še drzni razkladati svoje modrosti.“

Volilci občine Vič Glince, razun nekaj socialnih demokratov, bodo oddali svoje glasove za g. L. Jelenc, in narodno-napredna stranka ima trdno zaslombo na zavednih kmečkih možeh viške občine.

Ob enem se obrnemo tudi na g. kandidata za kmečke občine, deželnega poslanca Lenarčiča. Pred več kot enim mesecem smo sklenili, da niti eden ne bo več volil politično umazanega Vencajca. Dejali smo takrat, ko o kandidaturi g. Lenarčiča še duha ni sluh, da bi šli vsi zanj na volišče, ako bi on kandidiral. Naša želja se je uresničila in s tem Vas prosimo, da skličete volilni shod na Viču in uverjeni bodite, da bomo vsi glasovali kot jeden mož za Vas. G. svetnik in advokat Vencajc ne dobi v naši občini niti enega glasu, Vi ste nam pa več ali manj dobro znani, in prepričani smo, da moremo le Vam poveriti svoje zaupanje.

* * *

Iz Kozjega, 4. novembra.

Ker se naši „dragi klerikalni prijatelji“ še vedno zatekajo v „kranjskega“ „Slovenca“, vkljub temu, da imajo doma liste jednakega kalibra na razpolago, vsled tega tudi mi ne opustimo dopisovanja v „Slovenski Narod“. Kar je dobro za jednega, naj tudi drugemu prija — Naš „vleučeni“ kaplanček je hudo potr. Tako je letal od hiše do hiše ter pete brusil, a sreča mu vendar ni bila mila. „Že podpišem, pa za Žičkarja ne!“, tako so mu odgovarjali vrli kmetje, ki dobro vedo, da ono blago, ki se preveč hvali in ponuja, ni za nič. Če pa ga še ponuja človeče, ki se sicer redkokdaj med kmeti pokaže, tedaj ga že celo ne marajo. — Škoda, da ni našega bistroumnega kaplančka na teh važnih potih spremljal kak fotograf; fiksiral bi nam bil lahko mnogo interesantnih prizorov za „Brivca“, kakor na primer onega, ko je kaplanček pod jablano stoječ na vse mogoče načine — a brezuspešno — pregovarjal in prosil nekega posestnika in obrtnika, ki je trgal jabolka, naj stopi doli in podpiše neko izjavo za Žičkarja. Prizor bil je sličen onemu iz sv. pisma, ko je Kristus klical Caheja raz drevo. Razloček bil je le ta, da se našega malega „božjega namestnika“ niti najmanj ne more prisposodljati Kristu, vsled česar tudi naš posestnik in obrtnik ni hotel posnemati Caheja, da bi stopil raz drevo, povabil kaplana v hišo ter vstregel njegovi prošnji. Slišati mu je dal le pikre besede. Če bi ne bilo zdravih jabolk škoda, bi jih bila gotovo kaplanova butica čutila; gnilih pa ni bilo pri rokah. — Klavern in potr je šel naš kaplanček naprej in se jezil: „Hudič

jega krila... Naglo ga je odtrgala, ga krčevito zmečkala v pesti in plesala dalje...

Zopet sikanje med občinstvom...

Ubogega dekleta se loteva omotica, noge se ji treso, a pleše dalje...

Viharno, glušno ploskanje, zopet sikanje in zopet ploskanje...

Še nekaj taktov — ples je dokončan.

Bliskoma so izginile vse baletne za kulisami...

Brez sape se je oklenilo ubogo dekle kulise, potem pa do smrti utrujeno omahnilo na koleno... Pot ji dere preko čela, srce ji tolče divje v hropečih prsih... Občinstvo pa sika in ploska... potem preneha vihar, in zastor pade...

Vse je izgubljeno...

Ona se opoteka v garderobo... Na kratki ji stopi neko na pot. Ko pogleda kvišku, spozna ravnatelja, čegar temni, ostri obraz ji naznanja smrtno obsodbo... Toda prijazno ji položi roko na ramo in reče: „Briljantno!... V bodoče plešete solo-ulože!“

Ona se opoteče... Razume, toda pojmiti ne more... Šele ko pripomni ravnatelj: „Sikali so solistinji, a ploskali Vam!“ — šele tedaj se ji zdi, da mora glasno zavrisniti... Toda v hipu ji razsvetli dušo žalosten spomin, pred seboj zagleda mrtvega bratca, in potok solza se ji vdere iz oči.

naj vzame naše kmete in obrtnike, ki ne marajo Žičkarja! Ti prokleti bogotajci in brezverci!“ — Gospod kaplan, Vaše „židovsko blago“ ni dosti vredno, in tudi Vaše „lisjake“ kmet dobro pozna in se jih bolj boji, kakor našega „ježa“! — Nad našim dopisom, poslanim društvu „Naprej“, vsklika „Slovenec“ in z njim vred naš famozni kaplan: „Zdaj torej vemo, kakšni so „delavci in obrtniki“, ki hočejo Hribarja“. Našel je le nekatera imena podpisancev in dodal stan le odvetniku in uradnikom, iz otroške nevednosti tudi dozdevnemu nadučitelju, stan drugih pa previdno zamolčal, kakor tudi vse podpise županov in kmetov iz okraja. Človek pa mora „kunsten“ biti, če hoče kaj doseči, kaj ne, resnicoljubni kaplan?! Če želite, pošljemo prihodnjič celo polo podpisov naših kmetov in obrtnikov za Hribarja. Pa jih Vi pošljite za Žičkarja, če morete. Za njega izjavil se je le odbor našega političnega društva, ki pa še ne tvori celega društva. Zakaj pa ni odbor, oziroma njega „velezaslužni“ načelnik sklical vseh udov na razgovor?! Ker se je opravičeno bal, da bi ti udje — če tudi katoliškega političnega društva — za Žičkarja ne glasovali! Sedaj se pa vedno trobi v svet laž, da je bila izjava odbora izraz celega društva. Res, prav po klerikalnem načelu: Namen posvečuje sredstva. Le pišite in govorite, kar hočete, tiste ljudi pa, ki Vam bodo verjeli, si najmite!

Proletarec.

* * *

S Štajerskega, 4. t. m.

Na Gomilskem in v Št. Jurju ob Taborju agitira za Žičkarja Šentjurski kaplan, Kokalj, ki vpleta v svojo agitacijo značilen stavek: „bi že bil Hribar že, pa je Kranjec“. Naj bi rajše ta božji namestnik, posle svojega stanu nekoliko bolj dostojno opravljal.

V Ljubljani, 6. novembra

Bosenske železnice.

Terorizem ogrske vlade postaja za cislitvansko polovico avstrijske države že neznošen. Pri vseh skupnih zadevah znajo Ogrri vedno oškoditi Cislitvansko sebi na korist, in tudi v vprašanju bosenskih železnic delajo z vsem pritiskom naravnost proti interesom naše državne polovice. Ogrri ne le, da nočejo ničesar prispevati za progo od Sarajeva do Spleta, nego skušajo tudi preprečiti, da bi se ta proga sploh napravila. In to vse radi tega, da bi se ne moglo v okupirane dežele dovažati tudi iz Cislitvanije. Ogrri zahtevajo, da se proga, ki bi zvezala Budimpešto naravnost s Sarajevim, zida nemudoma, vse druge proge pa naj se odlože na nedoločen čas, t. j. naj se odlože za vselej. Seveda se jim želja ne izpolni, pač pa morejo progo Bugojno-Splet vsaj začasno onemogočiti. Obravnava glede tega vprašanja se bo nadaljevala v Budimpešti. Zunanji minister, grof Goluchowski ima nalogo posredovati med vladama. Ker vstrajata Széll in Körber na svojih stališčih, se piše že o nevarnih krizah. Ako se uda Körber Széllu, je njegov kabinet pokopan, kajti Cislitvanska, ki je prispevala k okupacijskim stroškom 65-6%, (Ogrska pa le 24-4%), pač ne more izročiti Bosne v absolutno izkoriščanje ogrskim židom. Ogrri dokazujejo svoje pravice do Bosne s tem, da spadajo okupirane dežele pod krono sv. Štefana, in da je bil včasih bosenski ban ogrski uradnik. Pohlepnost Ogrrov pač ne pozna nobene meje več!

Maffia in Camorra.

V Neapolju se je izvršila v sredo senzacionalna pravda. Socialno demokratična „Propaganda“, ki se bori proti takozvani „Camorri“, teroristični kliki več kot dvomljivih politikov, ta list je obdolžil poslanca Casala cele vrste sramotnih činov. V zaupanju na svoj veliki vpliv je Casale tožil, toda „Propaganda“ se je ponudila, da svoje očitanje dokáže. Deset dnij je trajala obravnava, v kateri je toženi urednik tožitelju dokazal, da si je pridobil premoženje s pomočjo zvodnikov, tatov, morilcev ter živel v intimni zvezi z raznimi malopridneži, da je pri volitvah glasove kupoval in prodajal, kupčeval z uradi, podpiral najgrša podjetja, podkupoval in pritiskal ljudi in oblastva itd. itd. Končno je zastopnik tožitelja pustil na cedilu in nazadnje je Casale še sam pobegnil. Državni pravdnik je predlagal nato, naj se toženi urednik oprosti. To se je tudi zgodilo. Seveda je vzbudila ta obravnava v javnosti silen vrišč. Vse časopise je pisalo o „likvidaciji neapoljske Camorre“. Občin-

stvo pa se je poraza Casala veselilo. Terorizem Maffie in Camorre, dveh roparskih in hkratu političnih družb, je namreč v Italiji grozen. V južnih pokrajinah stoji vse pod vplivom teh družb, ki delujejo javno, a kadar treba nastopiti proti nasprotniku, tudi ponoči z nasiljem. In glavarji teh družb so poslanci, v parlamentu pa vladni kimovci. Vlada seveda za usluge ne ostaja nehalna, nego zatisne vsak hip oči, da moreta Maffia in Camorra neženirano terorizirati in pleniti. Aféra Casale je zopet nekoliko razčistila in pojasnila razmere!

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so jako veseli, da je nadpoveljništvo čet v Južni Afriki prevzel lord Kitchener. Roberts je — tako pišejo angleški listi — sicer izvrsten strateg, toda predober, premil, preblag je, zato pa še danes ni konca vojne. Kitchener pa se je v Sudanu izkazal sijajno krvoločnega in nedosežno neusmiljenega. On je torej pravi mož, da dožene vojno čim preje. Potemtakem se je nadejati še škandaloznejših bestijalnostij. Že doslej so Angleži morili in onečlašali burske žene in deklice, morili nedolžne otročice, požigali hiše ter delali škodo kakor najhujši kanibali. Šele te dni so prinesli evropski listi pismo neke burske dame, ki sporoča, da se vedejo angleški vojaki kakor zverine, in roti Evropejke, naj pošljejo pomoč burskim ženam in otrokom, ki so polnagi, in ki trpé strašno bedo. Zadnje dni pa so pisali angleški listi, da ne stoji med mestoma Dundel in Vryheid niti ena burska hiša več. Vse so požgali in uničili angleški vojaki „za kazen, ker so bili ondotni posestniki izdajalci“. Vzlic vsemu pa morajo Angleži priznati, da vojne vsaj še šest mesecev ne bo konec, in da ne morejo utrpeti nobene vojaka, kajti čet je itak premalo. Tuji prostovoljci, ki so se naveličali vojne ter se vrnili v Evropo, pripovedujejo, da imajo Angleži v svoji oblasti le glavna mesta, dežele, da, niti okolice mest pa ne. Iz Laurencu Marquesa poročajo, da se burski beguni vračajo zopet k vojujočim četam, ki so dobile novo organizacijo. Vsak komando šteje 300, k večjemu 500 mož, ki so razdeljeni na pododdelke po 100 mož, ti pa zopet v nove oddelke po 15 mož. Vsak mož dobi 5 šilingov (5 kron) na dan! Buri imajo torej še denarja.

Dopisi.

Iz Škocijana, 4. novembra. Dolgo smo čakali, da se kdo oglasi — če ne drugi vsaj gosp. kaplan Bojanc — ter pošlje kak popravek na našo notico iz Škocijana. Toda vse je tiho, seveda po pregovoru: „Qui tacet, consentire videtur“, — kdor molči, se strinja z navedenimi mislimi. Pisali smo namreč, da naš gosp. načelnik osnovalnega odbora požarne brambe pravi, da je dala za škocijansko brizgalno slavna banka „Slavija“ samo 50 gld., dočim nam je s potrdili dokazal njen zastopnik, da je dala ta banka celih 100 gld.! Komu naj verjamemo, ali zastopniku banke „Slavije“, ki ima potrdila v rokah, ali pa načelniku osnovalnega odbora, ki je zapustil nekdanje župansko mesto z glavarjevo opazko za vselej! — — — Nadalje smo poročali že tudi, da se je od denarja za šolske potrebščine odtrgala svota 80 kron — reci osemdeset kron — zato, ker je rajnji gospod zdravnik Waraun dal takratnemu gospodu učitelju 50 gld. za napravo škocijanske brizgalne, je pa potem slednji denar 50 gld. porabil za svoje privatne potrebe! Vprašamo gosp. župana, po katerih pravilih mu je dovoljeno, odtrgovati take svote od denarja za šolske potrebščine?! Potem ni čuda, da se jeze gospodične učiteljice ter pravijo, da nimajo niti najbolj potrebnih šolskih stvari! Morda v šoli še krede nimajo?! — — — Če bodo pri nas še dolgo take razmere trajale, potem ne vemo, kaj bo! Jako čudno se nam zdi, da se o. kr. okrajno glavarstvo v Krškem, ki je zato postavljeno, da varuje interese občin in posameznikov, ne zmeni za naše pritožbe? Vprašamo samo, ali je znano o. kr. okrajnemu glavarstvu, katerega leta se je začel denar pobirati za našo brizgalno? Menda pred kakimi 17—18 letmi! — In danes ne vemo, kje je denar, pa nimamo tudi ne brizgalne! Pravijo, da je preje šempeterski župnik denarje hranil, seveda brez obresti?! — sedaj pa, da so dobro naloženi pri gosp. kaplanu Kosu, kateri pravi, da jedino on ima vso pravico, ker je od Boga postavljen!

Škoda, da še hudobni duh nima na zemlji svojih namestnikov, ti bi bili šele črni, ti!

Se nekaj. Pripoveduje se namreč, da je kaplan Bojanc dobil nekje (?) veliko župnijo, češ, da se je za župnika že dosti zredil, čeprav še nima potrebnih izpitov. Farški krčmar — preglednik posojilnic — z ženo, pa pravijo, da bo šel z njim za cerkovnika! Pa ne, da bi bila kaj v „žlahti“? Morda je bil pa zato škof Jeglič zadnjič pri nas, da je videl, če ti skupaj „pašejo“!! — Kosu ni po volji, da je bil dne 24. m. m. obsojen, da mora preklicati vse napram gosp. Lapajnetu izrečene raz-
žaljive besede in plačati precej narasle tožne stroške; pa kaj, hočemo, če se ne da pomagati, saj ima hranilnico in posojilnico, tedaj denarja, da ne ve kam z njim, kakor advokat Vencajz v svoji šentvidski posojilnici, ko mu preostaja celih 30 000 goldinarjev! Gosp. Vencajz, brali smo, da kandidirate v kmečkih občinah za poslanca. Ali mari mislite, da tam kmetje ne vedó, kako ste ljubili kmeta, ko ste bili še v Krškem sodnik? Besede: ne bom preje miroval, da bo kmet tako reven, da jih bo moralo za „k maši“ pet jeden klobuk nositi! In Vi hočete biti zastopnik kmečkega ljudstva? Bežite no!

Iz Vinice, 5. novembra. Zelo smo bili radovedni, kaj poreče „Slovenec“ na dopis v „Narodu“ št. 233 z dne 28. septembra t. l. Dolgo smo čakali na „Slovenčevega“ dopisnika, nazadnje se je vendar našla klavrna oseba, ki je pripoznala v „Slovencu“, da je „Narod“ takrat resnico poročal. Župan kot gostilničar se klanja škofovim ukazom, to pa le iz bojazni, da bi ga ne spoznali, da pod to kožo nekdo drugi tiči. — Pa tudi sram je te naše klerikalce, saj prosijo o nekaterih točkah pojasnila. Za danes se jim ngodi le nekoliko, ker bi naš dopis narasel, da bi moral „Narod“ v posebni izdaji iziti.

Veseli nas, da jih je zapustil oni njim pristni duh zavijanja in laži klerikalstva, le nekaj malega se je dopisnik v „Slovencu“, zlagal, kar hočem danes resnici na ljubo popraviti kot „pristen liberalce“.

Laž je, da je sploh kaka strelna postaja postavljena v vinogradu g. L. Istina je pa vendar ostala, da občina ne da podpore, ker ni v farovski vinogradu.

Laž je tudi, da bi bil kdo poročal ali kritikoval stavbo prekrasne kapelice: „Svetj. Jury. Prosj. Zanas.“ v „Slov. Narodu“.

Laž je, da je dopisnik v „Slovenskem Narodu“, kot občinski odbornik vrgel nekoliko „slame“ iz brihtne svoje glave na posvetovalno mizo, kateri „slami“ bi odborniki ne bili mogli pritrditi.

Resnica je, da je g. L. ... kot dober poznavalec kmeta in sam unet, izobražen, napreden, zraven pa „pristno liberalen“ poljedelec, pri občini sledeče predloge stavil: „Občina nabavi občinskega bika boljše pasme. Občina naj ustanovi v proslavo 50letnega vladanja Njega Velikanstva prostovoljno požarno brambo. Studenec v Novi Lipi naj se popravi, ter naj se prosi deželni odbor podpore. Priklopijo naj se vasi Belč Vrh, La hinja itd. k občini Obrh. Ti in jednaki predlogi bili so vsi od tedanjih občinskih odbornikov sprejeti, ki so gotovo le občanom v korist.

Čitalnica, kmetijska podružnica, prostovoljna požarna bramba in druge take naprave imajo svoj obstanek le njemu zahvaliti. Kdo je navadil tukajšnje ljudstvo cepiti, nove vinograde zasajati, kakor baš on, kateremu pravite, da ima slamo v glavi.

Koliko ste. g. župnik, s svojimi pristaši storili za strelne postaje, za izboljšanje kmetškega stališča? Saj ne pustite še piščeta na vaš travnik. Hvala Bogu, da se vam ni posrečila vaša nakana pri delitvi viniške gmajne. To nakano izpodbil vam je oni, kateremu pravite, da ima slamo v glavi, zato pa toliko srda in jeze. Radi priznavamo, da vam te naprave zelo smrdé, ker pomenijo napredek v naši občini.

Kakšno gospodarstvo je v naši občini pod vašim žezlom, razvidno je iz dopisa slavnega deželnega odbora z dne 30. junija t. l., glasi se: „... Društvo (prostovoljna požarna bramba) materialno ovirano v svojem razvoju ne bo moglo doseči svojega namena; občinski zastop pa v svoji graje vredni nebrižnosti za društvo, ki je nedvomno velike važnosti, popolnoma zanemarija svoje v javnem interesu na naložene dolžnosti ...“ Požarna bramba je po nalogu slavnega deželnega odbora storila svojo dolžnost, občina pa z župnikom vred ji ni še podelila jednega helerja v podporo.

Kot kandidat za županovo mesto pri prvih volitvah bi bil gotovo zmagal naš posestnik L., saj se klerikalci niste upali niti na volišče. Župnik Jurij König ni dobil takrat niti jednega glasu. Vaša sreča, da so bile potem nove volitve in to vsled tega, ker so med tem časom odpadle vasi Belč, Vrh in druge k občini Obrh. Ta udarec bi vi, g. župnik, bili kaj težko preboleli. Povejte nam, ve modre glave, kaj pa ste še za ob-
čino prigosposodarili z letnim dohodkom 3000 kron, kakor le jedino častnega občana Jurija Königa. Vse spredaj navedene uaprave so zasluga le naprednih „pristno liberalnih“ mož na Vinici, katerim bije srce za kmetškega trpina, nikdar pa ne za popovski žep.

Kar se tiče v „Slovencu“ omenjenih kapelic, ki stoje po dopisnikovem mnenju v sramoto Vinici, naj bi se prej ko mogoče od našega župnika popravile. Ako ne odgovarjajo namenu procesije sv. Rešnjega telesa, pa naj jih pusti gospod župnik porušiti. Mi ubogi kmetje, žrtvovali smo kolikor smo mogli v božjo čast, živega se na meh odreti pustiti, pa od nas Bog ne zahteva, kakor zahtevate vi dopisnik v škofovem „Slovencu“. Kadar bomo mi veletrgovci, kakor je vse hvale vreden g. Jurij Šterk, in kapitalisti, kakor naš župnik Jurij König, sezidati hočemo Bogu v čast kapelice, katerih vsaka bode stala tudi 4000 K.

K sklepu vas prosimo, g. dopisnik, v „Slovencu“, da nam „pristnim liberalcem“ take in jednake slabosti oprostite, čeravno jih imamo še več v svojih „bistrih glavicah“. Znabiti se nahaja v slami, ki prihaja iz naših glav tudi kako zrno, katero bi lahko sčasoma našemu kmetu obrodilo sad, ako ga popred miši ali pa podgane naših povpcev ne požro.

Vi, gospod z vizirjem, v družbi z Luko, organistom in župnikom, naročite si rog, pa trobite po hišah hodé vsakemu na ušesa, da kandidirata kot narodno napredne stranke pristaša, gospoda Luka Jelenc, vzorni učitelj, in Ivan Globočnik, vzorni kmetovalec, za državna poslance v našem okraju. Ti pa, ubogi kmet pokaži, da si prost farovške nadvlade, in voli ta dva poslance kot svoja zastopnika v državni zbor.

Dopisnika „Slovenca“ pa opozarjam, da imam še obilo materiala v rezervi.

Kmet.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. novembra.

— **Bratca sta se našla.** Piše se nam: Socialni demokratje so vendar srečno prijadrali v klerikalni pristan. Mnogo let so na shodih bobneli proti klerikalizmu ter delavcem zatrjevali, da so jedini, ki se bore proti klerikalnemu zmaju, ki hoče uničiti svobodno misel ter vsak kulturni napredek, ki zajezuje klerikalno poneumnevanje naroda. Verjeli nismo njihovim trditvam, ker vemo, da stranka, ki upeljuje neki moderni osebni kult z raznimi svečanostmi za svoje mrtve vodje, na katerih se čuje nekoliko radikalnih fraz, ne more nasprotovati stranki, ki dvori še staremu osebnemu kultu, kjer se navadno poje rekviem. Ali prepričani nismo bili o zvezi črnih in rudečih internacionalcev, ker nismo imeli dokazov za to. Sedaj so pa socialno-demokratski „prijatelji“ naroda, svobode in kulturnega napredka sami sebi potegnili krinko raz obraz. Odkrito so priznali, da so v klerikalcih našli sebi jednake bratce, s katerimi se mora iti skupno v boj proti možem, ki hočejo svoj narod dvigniti na višji kulturni nivo, ki ga hočejo na gospodarskem polju ojačiti ter mu priboriti istih političnih pravic, katere uživajo drugi narodi. — To je bil pogled za bogove, ko so dne 3. novembra na volilnem shodu na Viču združeni klerikalci in socialni demokratje glasovali za pol klerikalno pol socialno-demokratsko predsedništvo. Ta dan, slovenski delavci, nam mora ostati v trajnem spominu. Trdili smo vedno, da je socialnim demokratom načelo le gola fraza, da so še vselej svoja načela izdali, če se je šlo za korist stranke, in varali se nismo. In za tako stranko, ki zbog strankarskih koristij izdaja svoja načela, ki hoče današnje žalostne razmere le rudeče pobarvati, ki hoče današnji črni absolutizem nadomestiti z rudečim, naj bi šli mi v volilno borbo? Tako kratkovidni vendar še delavci niso, da bi si mesto črnih teroristov nakopali rudeče na glavo, da bi šli iz dežja pod kap. Dasiravno je še danes mnogo delavcev, ki slepo verujejo socialno-demokratskim vodjem in njihovim publicam, upamo, da prej ali slej tudi ti

spoznajo svoje vodje, ki menjavajo svoja načela, kakor navadni človek umazano srajco, ter jim obrnejo hrbet za vselej. Čim preje se ta zgodovinsko prepotrebna naloga izvrši, toliko boljše za delavske sloje, ker delavstvo se bode rešilo svojih črnih in rudečih pijavk, ki mu pijo njegovo zadnjo kri in mozeg.

Neodvisni delavci.

— **Na volilnem shodu na Viču** je trdil socialni reformator (!) Gostinčar, da ima dokaze, vsled katerih g. Jelenc ne more biti kandidat v V. skupini. Na odločno zahtevanje, na dan z njimi, in četudi je g. Jelenc imenoval tako govorjenje neosnovano in nesramno sumničanje, je molčala ta „korifeja“. Ko so pa odšli napredno narodni volilci in kandidat Jelenc, in so bili zavez-
niki sami med seboj, je razodel ta imenitni mož svojim lahkovernim poslušalcem res uničujoče dokaze, kakor poroča včerajšnji „Slovenec“. Gostinčar je povedal, da je nekoč rekel Jelenc: „Jaz nisem tak, ampak moram, ker imam tukaj kruh“. Ali niso to za g. Jelenc uničujoče vesti? Zdaj pa vprašamo Gostinčarja: Kje in komu je g. Jelenc to rekel? Ali nima g. Jelenc kruha tam, kjer ga ima n. pr. dobrovski Rant? Ko bi se vi tako izrazili o tistih učiteljih vaših somišljenikih, ki zidajo vile, bi vaša bedastoča pač imela malo smisla. Na Gorenjskem pravijo: kakoršna glavica, taka govorica.

— **Davkoplačevalci šentjakebskega okraja** imajo, od sedaj naprej svoj sestanek v gostilni Miramar vsako sredo ob 8 uri zvečer, kjer se bode razpravljalo o raznih gospodarskih stvareh.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva** bo jutri, v sredo zvečer v navadnih prostorih. Prej pa bode od borova seja radi razstave v Zagrebu in radi slik, katere boče reproducirati — deloma v barvah — neki hrvatski list.

— **„Slovensko planinsko društvo“** priredi jutri, 7. t. m. prvi letošnji zabavni večer, ki se vrši v drugi sobi restavracije „Narodnega doma“. Pri tem večeru bode predaval društveni načelnik gospod profesor Fran Orožen o zelo zanimivem potovanju na severno slovensko jezikovno mejo. Začetek ob 8. uri zvečer. Pristop imajo društveniki in vpeljeni gosti. Ker je zanimanje za zabavne večere. „Slovenskega planinskega“ društva veliko, nadejati se je mnogoštevilne udeležbe.

— **Knjižnica ruskega kruška** je začasno nastanjena v „Nar. domu“. Člani društva, ki žele knjig, naj se oglašajo pri knjižničarju, g. Fr. Govékarju.

— **Iz Št. Vida nad Cirknico** se nam poroča: Dne 29. oktobra se je pri c. kr. okrajnem sodišču v Cirknici kazenska obravnava zoper tukajšnjega župnika Janeza Lovšina, katera pa je vsled tega, da je obtoženec nastopil dokaz resnice, preložena. Radovedni smo, kako bode g. Lovšin dokazal reči, katere se nikoli zgodile niso. Svetujemo mu, da si pokliče na pomoč dr. Šusteršičevega sv. Duha, da ga razsvetli, ker sam ne bode tega zamogel, dasiravno so „künšten gaspüd“.

— **Iz Št. Jurja pri Kranju** se nam piše: V obče so naši fantje prav lepega vedenja in tudi zadnjič, ko se je v Ljubljani govorilo, da je bilo 75 fantov v boju in veliko ranjenih, je bilo le par malopridnežev, ki so povzročili boj s fanti iz bližnje vasi. Dva fanta sta bila lahko ranjena, pa sta že okrevala, dva fanta pa sta bila odpeljana v zapor, kojih jeden pa je že spet prost.

— **Z Dovjega** se nam piše: Dne 18. oktobra t. l. je preteklo 50 let, odkar je Gregor Legat, po domače Kveder, prevzel službo srenjskega sluga. Silno je želel dočakati tega dne. Da bi pa svoje petdesetletnico bolj veselo obhajal, povabil je svoje otroke, ki so že vsi poženjeni, na nedeljo, dne 21. oktobra t. l. skupaj, ter jih namenil malo pogostiti. A on je obračal, Bog pa je obrnil. Dočakal je sicer svojo petdesetletnico t. j. 18. oktober; pa še tisti večer ga je Bog po 4 dnevni hudi bolezni poklical v boljšo večnost. Njegovi otroci in sorodniki pa so imeli potem v nedeljo namesto vesele pojedine — pogrebščino. — Dne 29. oktobra v nedeljo zvečer nastal je na Dovjem okrog pol 12. ure ogenj, ki je v kratkem času upepelil trem kmetom hiše in vsa gospodarska poslopja. Pogorela je vsa krma, veliko žita, nekaj obleke in mnogo poljskega orodja. Živino so vso rešili. Škode je 20 000 kron; zavarovani pa so bili le za 5800 kron. Domača in moj-

stranska požarna bramba sta bili takoj na pogorišču. Prihitele so tudi požarne brambe s Kranjske gore, Jesenic, Save in Koroške Bele na pomoč. Hvala vsem, ki so pripomogli ogenj omejiti, da se ni razširil, kajti bila je vsa vas v veliki nevarnosti. Le ugodnemu vetru in velikemu naporu gasilcev se je zahvaliti, da ni bilo večje nesreče. Kako je ogenj nastal ni znano. Pri tej priliki se je pokazalo, kaj zamorejo požarne brambe in pogumni gasilci! Pokazalo se je pa tudi, kako je vas Dovje, kjer so hiše vse na kupu in vse z lesom pokrite, potrebna vodovoda, da bi o času takšne nesreče imele brizgalne dovolj vode.

F. J.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredi dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru Martinov večer z dramatično predstavo.

— **Navihan postopač na magistratu** zaprt. Dne 21. septembra 1899 je orožniški postajni vodja Ivan Kompoš na Pivki aretiral zaradi postopanja nekega Gottlieba Friesacha, kateri je postal silovit tako, da je orožnika ranil. Vsled tega je bil pri deželnem sodišču tukaj obsojen na šestmesečno ječo. Kazen je prestal 24. aprila t. l. in takrat se je izročil mestnemu magistratu. Izročene je napovedal, da je rojen v Klau-
denburgu na Holandskem in tudi tje kaj pristojen. Vse napovedi so bile neresnične, in kamorkoli se je pisalo, povsod je prišel odgovor, da se ni moglo dognati domovinstva Gottlieba Friesacha. Govoril je več jezikov in prepotoval je vso Evropo. Od 24. aprila do sedaj je sedel na rotovžu v zaporu, sedaj pa je mestna policija le dognala njegovo domovinstvo in njegovo pravo ime. Pristojen je v Roudničko pri Kraljevem Gradcu, je rodom Čeh, po poklicu trgovski pomočnik in se piše Vencel Lankaš. Policija ga je bila antropometrično izmerila in dala fotografirati.

— **Trpinčenje živali.** Hlapec Franc Pfeifer v Šelenburgovih ulicah št. 4 je včeraj zvečer v hlevu pretepaval konja tako, da se je odtrgal in zdivjal na ulico. Dirjal je po Kongresnem trgu, po Wolfovih v Špitalske ulice in odtod nazaj v Gopsodske ulice, na Breg, v Križevniške ulice in na Valvazorjev trg, kjer sta ga dva stražnika prišla in ga gaala nazaj v hlev, zato pa vzela pijanega hlapca in ga odpeljala v zapor, kjer bode imel neki 48 ur časa premišljevat, če se sme živina tako neusmiljeno pretepati, ali ne.

— **Pretep** je bil danes ponoči v Kozlerjevi pivarni v Šiški. Kozlerjev hlapec Jurij Cotman jo je dobil s steklenico po glavi in je težko ranjen. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **S polenom** je napadel v Cerkljah na Gorenjskem dosedaj neznan storilec Jakoba Melicna in ga udaril tako po levi roki, da mu jo je zlomil. Jakob Melicen je bil v deželno bolnico pripeljan.

— **Izgubil** je včeraj na Radeckega cesti 120 kron 72 vin Ivan Rogovec, hlapec pri Zupančiču v Dolu pri Kamnici.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 6. novembra. „N. Fr. P.“ trdi, da se v zadevi bosanskih železnice sklene mej cislitvansko in mej ogrsko vladno kompromis. Tudi pogoje tega kompromisa navaja „N. Fr. Pr.“ Madjari dobe vse železnice brezpogojno, Cislitvanska pa dobi samo dovoljenje, da zgradi progo Splet-Aržano, kdaj pa se zgradi nadaljevanje do Bugojna, se določi pozneje! Ti pogoji so sramotni za vladno, ko bi jih sprejela, in poniževalni za Cislitvansko, zakaj po teh pogojih ostane železnica v Splet lahko vse večne čase brezpomembna „Sackbahn“, proga brez zveze.

Dunaj 6. novembra. Iz Budimpešte se poroča, da je vojno ministrstvo odbilo prošnjo bivšega ljubimca princezinje Lujize Koburk, obsojenega nadporočnika Mattasicha-Keglevicha, naj se njegovemu advokatu, ogrskemu poslancu Polonyju, dovoli upogled v sodne akte in razgovor z obsojenim Mattasichem.

Bremen 6. novembra. Mornar Kunze, ki se je pripeljal dne 27. okt. z ladjo „Marienburg“ semkaj, je kakor je bakteriološko dokazano, umrl za

kugo. Ladja je prišla iz Rozarija. 11 sumljivih oseb je pod zdravniškim nadzorstvom, ladja sama v najstrožji karanteni.

London 6. novembra. Poroča se, da je prezident Krüger je nevarno bolan.

London 6. novembra. Iz Kantona se poroča, da ugaša kitajska ustaja v tistem okolišu.

London 6. novembra. Listi trde, da je kitajski cesar izdal tajen ukaz, s katerim odreja, da preneha Pekin za vedno, biti glavno mesto države.

60.000 kron je glavni dobiček invalidsko zahvalne loterije, ki se izplača z odtegnimi 20%, v gotovem denarju. Opozorjamo čast. svoje čitatelje, da bode žrebanje dne 10. novembra 1900.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod **M. Leustek**, lekarnar v Ljubljani. Rad priznam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.

Dr. J. Folnegovič,
(9-45) obd. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 31. oktobra: Marijana Bezljaj, strežnica, 54 let, srčna hiba. — Marija Rebolj, zidarjeva žena 67 let, srčna hiba.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji arčni tlak 786-0 mm.

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Zgledna v 24 urah
5.	9. zvečer	739.7	6.5	sl. zahod	pol. oblak.	
6.	7. zjutraj	739.4	3.3	sl. zahod	oblačno	
	2. popol.	738.1	9.2	sl. zahod	oblačno	00 mm

Srednja včerašnja temperatura 7.5°, nor-
male: 6.1°.

Dunajska borza

dne 6. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.50
Skupni državni dolg v srebru	97.15
Avstrijska zlata renta	114.65
Avstrijska kronska renta 4%	98.50
Ogrska zlata renta 4%	114.75
Ogrska kronska renta 4%	90.35
Avstro-ogrsko bančne delnice	1692. —
Kreditne delnice	663. —
London vista	240.55
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.65
20 mark	23.54
20 frankov	19.10
Italijanski bankovci	90.85
U. kr. cekini	11.38

Poštna in brzojavna upraviteljica

z večletno prakso, katera je zmožna vsak urad
tudi samostojno voditi, **išče službe**.
Vstop takoj. — Ponudbe naj se pošiljajo na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“ pod „upraviteljica“.

Proda se:

1.) **pristava** na Boričevem pri Novem mestu, obstoječa iz hiše, blevov, pōda, kozolca, 22 oralov letos s Tomaževim žlindro pognojjenih travnikov, lepega, z najlahtnejšim sadjem zasajenega vrta in njiv, eventualno tudi parcelirano; od 56 oralov gozda prepustilo bi se kupcu le 2—4 orale;

2.) 541 nad 100 let starih **hrastov** in 1624 doraslih **smrek** iz Boričevskih gozdov in

3.) dvoje **stavbišč** z velikim sadnim vrtom v Novem mestu, v najbližji okolici novega justičnega poslopja, okrajnega glavarstva in poštne urada.

Važno za **spekulante!** Občezano je, da primanjkuje v Novem mestu primer-
nih stavbišč, in sta v zadnjih dveh letih prodala dva neposredna soseda dvoje manjših
stavbišč za 4000, oziroma 5000 goldinarjev.

Dovoli se tudi plačilo na obroke.

Natančneje izve se pri lastniku: **Viktor Rohrmann-u** v Ljubljani.

Prospekt največje loterije na svetu je izšel.

Ker doslej še nobena loterija pri tako majhnem riziku ni nudila tako velike možnosti, kaj zadeti, in ni bila opremljena s tako ogromnim številom dobitkov, so srečke, ki imajo največjo garancijo, navadno že dolgo pred žrebanjem razprodane. Ker bode že v kratkem žrebanje, se priporoča, da se pravočasno naročijo prospekti, ki se na zahtevanje pošiljajo **brezplačno in poštne prosto**. — Naročila na prospekte naj se pošiljajo trdkri **Haasenstein & Vogler, Dunaj**, pod šifro „Reich-
thum“. (2279—1)

Prospekti se pošiljajo s prvo pošto brezplačno in poštne prosto.

Národní kavarna.

Jutri v sredo, 7. novembra t. l.

KONCERT meščanske godbe.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

Fran Krapež.
(2283)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Praga, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak v Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 38 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke **vsprejme proti visoki proviziji**, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošil-
ljajo pod: „akvizitér 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1531—28)

Išče se učenec

iz poštene hiše, ki je slovenskega in nem-
škega jezika zmožen in ki ima veselje učiti
se v usnjarski trgovini. (2253—3)

Več se izve pri Jakobu Pečovniku,
trgovcu z usnjem v Celovcu, Novi trg št. 4.

Potovalci

in

sprejemalec denarja

z nekoliko jamščine se vsprejmejo za
Kranjsko z gotovo plačo in provizijo.

Ponudbe pod „100“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (2282—1)

Dragi rojaki!

V izboljšanje Vašega počutja se Vam prav
toplo priporoča, zjutraj in zvečer zavžiti samo
eno čašico pristnega **J. Klauer-jevega**

„Triglav-a“

iz planinskih zelišč pripravljenega.

Brez dvojbe je to najboljši domači pridelek,
ki nadkriljuje vse inozemske specialitete v ukusu
in učinku. (2023—31)

Odlikovan je z **zlato svetinjo v Parizu**.
Preskušali so ga: Prof. Dr. L. Rössler, ravnatelj
Dr. E. Meissl, prof. B. Knapitsch.

Modrce

najboljši fabrikat

najlepša fačona

v veliki izbiri in po najnižjih cenah

priporoča

(2069—5)

Karl Recknagel

Mestni trg št. 24.

Slavnemu p. n. občinstvu se uljudno naznanja, da se prične

v soboto, dne 3. listopada t. l.

v **Prešernovih ulicah št. 1, v Friš-ovi palači**

velika prodaja blaga

in sicer pride na prodaj:

velika partija sukna, med tem angleško in brnsko sukno in blago za haveloke;

velika partija raznega volnenega blaga za dame in barvanega bar-
henta meter od 15 kr. naprej;

velika partija Smyrna preprog (teplihov) vsake velikosti, kakor pre-
proge za pred postelje in za na stene. Preproge 2 metra široke in 3 metre dolge
po 5 gld. 90 kr.;

velika partija svilnatnega blaga, med tem najnovejši vzorci Taft svile
meter po 95 kr.;

velika partija modercev, približno 500 komadov iz neke konkurzne mase
od 30 kr. višje. (2250—4)

Vrhu tega še nekaj izvanredno cenih partij raznega blaga.

Ker se bode omenjeno blago po izvanredno nizkih cenah prodajalo,
je upati, da se izbera v kratkem zmanjša, in je tedaj priporočljivo,
da se vsakdo, kdor želi to ugodno priliko uporabiti, **pravočasno**
z nakupom preskrbi.

Velika vojaško-invalidska loterija v zlatu in srebru.

Žrebanje že v soboto!

Glavni dobiček **60.000 kron.**

v gotovem denarju 20% manj.

(2051—15)

Invalidske srečke à 1 krono

priporoča: **J. C. MAYER** v Ljubljani.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877—45)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.